Πανελλαδικές Εξετάσεις 2026 – Λατινικά Προσανατολισμού

Ημερήσια και Εσπερινά Γενικά Λύκεια · Παρασκευή 5 Ιουνίου 2026

Μάθημα: Λατινικά Προσανατολισμού | Τάξη: Γ΄ Λυκείου | Ημερομηνία εξέτασης: 05/06/2026

— ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ —

ΚΕΙΜΕΝΑ 35 και 49

Α1. Μετάφραση «Atilius Rēgulus … reliquerat pater» και «Porcia, Bruti uxor … praeripuisset officium». (Μονάδες 20)

Απάντηση:

Ο Ατίλιος Ρήγουλος, ενώ κατατρόπωνε τους Καρχηδονίους στην Αφρική, έγραψε στη Σύγκλητο ότι ο μισθωτός εργάτης του είχε φύγει και ότι ο αγρός του είχε εγκαταλειφθεί από αυτόν· η Σύγκλητος αποφάσισε να αναλάβει το κράτος τη φροντίδα του αγρού, επειδή ο Ρήγουλος απουσίαζε. Οι κόρες του Σκιπίωνα πήραν προίκα από το δημόσιο ταμείο, επειδή ο πατέρας τους δεν είχε αφήσει τίποτα σε εκείνες.

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν πληροφορήθηκε το σχέδιο του άνδρα της για τη δολοφονία του Καίσαρα, ζήτησε ένα ξυράφι μανικιουρίστα δήθεν για να κόψει τα νύχια της και, καθώς αυτό της γλίστρησε δήθεν κατά τύχη, αυτοτραυματίστηκε. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα από την κραυγή των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, επειδή τάχα είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Β1. Εισαγωγή – αντιστοίχιση. (Μονάδες 10)

Απάντηση:

1	2	3	4	5
γ	α	β	α	β

Ορδίτης Φροντιστήριο

Υπεύθυνοι Σπουδών
Νίκος Ορδίτης (μαθηματικός)
Σίσσυ Καλλιακμάνη (φιλόλογος)

Β2. Ετυμολογικά συγγενείς λέξεις. (Μονάδες 10)

Απάντηση:

Στήλη Α	**Στήλη Β**
1. dotem	ε. προδοσία
2. reliquerat	ζ. ελλιπής
3. conferre	α. αναφορά
4. unguium	γ. νυχοκόπτης
5. secrēto	δ. επικριτικός

Γ1. Γραμματικοί τύποι ονομάτων. (Μονάδες 15)

Απάντηση:

Ζητούμενο	**Απάντηση**
senātum → γενική, ίδιος αριθμός	senatus
rus → αιτιατική, άλλος αριθμός	rura
id → γενική θηλυκού, άλλος αριθμός	earum
dotem → γενική, άλλος αριθμός	dotium
illis → ονομαστική ουδετέρου, ίδιος αριθμός	illa
Aequum → άλλοι δύο βαθμοί	aequius, aequissimum
populum → κλητική, ίδιος αριθμός	popule
viri → γενική, άλλος αριθμός	virorum
cultellum tonsorium → αφαιρετική, ίδιος αριθμός	cultello tonsorio
ancillārum → δοτική, άλλος αριθμός	ancillae
certissimum → θετικός βαθμός επιρρήματος	certe
tale consilium → ονομαστική, άλλος αριθμός	talia consilia

Γ2.α. Μετοχές του δεύτερου κειμένου και απαρέμφατο ενεστώτα της ίδιας φωνής. (Μονάδες 6)

Απάντηση:

Μετοχή	**Απαρέμφατο ενεστώτα**
elapso	elabi
vocatus	vocari
molientem	moliri

Γ2.β. Ρηματικοί τύποι. (Μονάδες 9)

Απάντηση:

Ζητούμενο	Απάντηση
scripsit → γενική γερουνδίου	scribendi
discessisse → α΄ πληθ. υποτακτικής ενεστώτα	discedamus
aberat → μετοχή ενεστώτα, ονομ. εν. αρσ.	absens
accepērunt → αιτιατική σουπίνου	acceptum
conferre → β΄ εν. προστακτικής μέλλοντα	conferto
exigeret → α΄ πληθ. οριστικής παρακειμένου	exegimus
interficiendo → γ΄ εν. οριστικής μέλλοντα ενεργ.	interficiet
vulnerāvit → β΄ πληθ. οριστικής παρατατικού	vulnerabatis
vēnit → γ΄ πληθ. υποτακτικής υπερσυντελίκου	venissent

Δ1.α. Συντακτική αναγνώριση. (Μονάδες 12)

Απάντηση:

- ab eo: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο «desertum esse».
- curāri: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα «placuit» (ετεροπροσωπία).
- semper: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «exigeret».
- uxor: παράθεση στο «Porcia».
- temerarium: επιθετικός προσδιορισμός στο «factum».
- amōris: γενική αντικειμενική στο «indicium».

Δ1.β. «cum Poenos in Africā funderet»: αντικατάσταση του προσδιορισμού του τόπου. (Μονάδες 3)

Απάντηση:

in Africā → Romae (τοπική πτώση / γενική), Athenis (αφαιρετική), Carthagine (αφαιρετική): στάση σε τόπο για ονόματα πόλεων χωρίς πρόθεση.

Δ2.α. «cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset»: είδος, εκφορά, σύμπτυξη σε μετοχή. (Μονάδες 7)

Απάντηση:

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελίκου (cognovisset), γιατί το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου (vulnerāvit)· δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Ο ιστορικός cum χρησιμοποιείται στις διηγήσεις του παρελθόντος και υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια, δημιουργώντας σχέση αιτίου–αιτιατού· η υποτακτική φανερώνει τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης.

Σύμπτυξη σε μετοχή (αφαιρετική απόλυτη, αφού το υποκείμενο της δευτερεύουσας διαφέρει από αυτό της κύριας): «viri sui consilio de interficiendo Caesare cognito».

Δ2.β. «Brutus ad eam obiurgandam vēnit»: δήλωση του σκοπού. (Μονάδες 8)

Απάντηση:

α) Τελική πρόταση: «Brutus vēnit ut eam obiurgaret».

β) Σουπίνο: «Brutus vēnit eam obiurgatum».

γ) Εμπρόθετη γενική γερουνδίου: «Brutus vēnit eius obiurgandae causā / gratiā» (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη).